

fet que el Consell Assessor de RTVE a València dedique, en cada informe mensual, unes línies per protestar de l'escassa programació —al voltant del 15 per cent i descendent— en l'idioma propi del país.

I damunt, sembla que TVE no ha pagat a la Generalitat ni un duro per

l'emissió d'aquest programa, propietat de la Direcció General de Mitjans de Comunicació.

Són alguns punts negres, que poden arribar a ser sorprenents si els comparem amb la «filosofia darrera» que mugué tota la història, inicialment, de Radiotelevisió Valenciana. □

EL SECTOR ÀUDIO-VISUAL COMENÇA A MOURE'S AL PAÍS VALENCIÀ

L'expectativa es diu Televisió Valenciana

Cada pas avant de Radiotelevisió Valenciana dinamitza el sector àudio-visual del país. Enfront dels que pensen que aquest no podrà respondre al repte que suposarà el projecte, tota una pila de petites empreses comencen a caminar esperant la constitució del consell d'administració de l'ens i els criteris que marcarà.

Remei Blasco

El 9 d'octubre de 1988, aproximadament d'ací a un any, està destinat a ser un dia nacional del País Valencià diferent. Segons les previsions de la Generalitat valenciana, aquesta és la data escollida per a iniciar la programació de la Televisió Valenciana —TVV—. I, mentre arriba el gran dia, tots els sectors professionals implicats en el projecte especulen sobre quin serà el model de televisió que podrem veure en data tan senyalada.

El punt que més capfica, ara per ara, els professionals del món àudio-visual és el percentatge de produccions que s'haurà de cobrir des de les empreses instal·lades al País Valencià. Això els permetrà planificar les inversions i afrontar, amb la infraestructura suficient, la demanda de la futura TVV. Però, ¿saben aquestes empreses de producció i postproducció quin paper hauran de representar en la programació de la TVV? La resposta és, desafortunadament, no, i és no perquè aquesta decisió correspon al consell d'administració de l'ens públic RTVV, i a la figura del director general, que encara no han estat nomenats.

La Direcció General de Mitjans de Comunicació només ha dissenyat la lí-

Seixanta quatre programes: el sector comença a respirar.

nia global de la programació de la TVV, dividint-la en tres grans blocs: informatius, retransmissions esportives i no informatius, de producció pròpia o aliena.

Bàsicament documentals

L'any 1984 es creava, per unanimitat en les Corts valencianes, l'entitat pública Ràdio Televisió Valenciana —RTVV—, dins del marc de la llei de Tercers Canals, que ha estat, des d'aleshores, el projecte més ambiciós que ha portat a terme la Direcció Ge-

neral de Mitjans de Comunicació. Així, naixia per a les productores de vídeo i cinema la possibilitat de desenvolupar el sector àudio-visual. És aleshores que es comencen a veure les primeres expectatives, unes expectatives que actualment es troben en un moment d'*impasse*, gràcies a l'ambigüitat que ha imperat al llarg de les diferents fases per les quals ha passat el projecte de la TVV.

La Direcció General de Mitjans de Comunicació des del primer moment interessada a tirar avant el projecte de la TVV, ha estat l'organisme encarregat d'adquirir o traure a concurs els programes que alimentaran la pantalla valenciana. De la seua política en matèria de programació ja hi ha resultats: estoc d'una trentena d'hores, un total de seixanta-quatre programes, la majoria dels quals són de breu durada i pertanyen al gènere documental.

«Cap a la televisió autònoma», realitzat per **Pedro P. Rosado**, és la primera producció que s'ha fet per a la TVV. Durant trenta minuts s'explica el procés que ha seguit el projecte de la TVV, com també la seua importància per a la societat valenciana. El guió és d'**Alfons Cervera** i **Marisa Ortega**, i hi participen **Rosita Amores**, **Ferran Torrent**, **Munoz Suay** i **Josep Vicent Marqués**. Aquest programa d'autopresentació s'ha pogut veure en l'última edició de Mercafilm, celebrada dins de les activitats de la vuitena Mostra del Cinema del Mediterrani.

Pedro Rosado, gerent de **Videquip, SA**, també ha realitzat el documental «Equipo Crónica: imágenes de transición»; part de les entrevistes a participants en el Congrés d'Intel·lectuals i Artistes, celebrat a València i, darerament, està en postproducció un programa musical sobre la VII Trobada de música mediterrània, contractat per **Videquip** i realitzat per **Carlos Pérez Ferré**.

Altres documentals apareixeran quan la TVV siga una realitat, són títols com «El jardín botánico», «La lonja de mercaderes» o «El museo paleontológico», que han estat produïts per l'empresa **Vídeo Uno, SA**, i adquirits per la Direcció General de Mitjans de Comunicació.

Salem Produccions, SL, és, segurament, la productora que més documentals ha gravat de cara a la propra televisió valenciana. Amb el títol genèric «Quan la festa esdevé espectacle», **Antoni Canet** i **Lluís Rivera** han realitzat documentals com: «Els coets voladors», «Bous a la Mediterrània», «Les falles, escultura i foc», «El Corpus de

València», entre altres. Aquesta sèrie de caire festiu la completen els realitzadors **Miquel Beltran**, amb els programes «Hibakusa» i «Miquel Navarro: Paisatge de font», i **P. Pujades**, que, treballant per a l'empresa **Video Somni**, ha enregistrat «Paisatges de terra i pedra».

Altres gèneres

Els documentals han estat, fins ara, el punt de mira de la Direcció General de Mitjans de Comunicació. Els baixos costos de producció que requereix aquest gènere expliquen, segurament, la política de programació que s'ha seguit. Dels seixanta-quatre espais que formen actualment l'arxiu de la TVV, cinquanta són documentals i la resta són dels gèneres de ficció, musicals o bé de caràcter experimental.

L'empresa **Mísia Vídeo Produccions** està preparant un programa, de trenta minuts de durada, que ha estat catalogat des de la Direcció General de Mitjans de Comunicació com a gènere experimental i que porta per títol «Crits». Segons **Miquel Àngel Castelló**, representant de Mísia Vídeo, «Crits» és un video-art, és la fusió de diferents arts, amb la dansa contemporània com a

element bàsic. Hi ha tota una amalgama artística: escultures d'**Alfaro**; quadres de **Teixidor**; poemes de **Salvador Jàfer**; música de **Marcos Conde** i la coreografia de **Gerard Collins**. Tot això, per a plasmar la contraposició de l'home amb el seu entorn, tant del món urbà com del món rural».

La productora **Drop Out** també entra en el terreny del gènere experimental amb un espai televisiu de només set minuts, batejat com «Ventanas» i realitzat per **Hilario González**, que defineix el programa «com a video-art, sense centrar-se en res en particular. És una recreació de la pintura de Pànem Pereira, dins de l'estètica actual. Són finestres tractades plàsticament, col·locades en un ambient determinat, però sense cap argument».

L'arxiu de programes musicals de la TVV està integrat per: «By pass», realitzat per **Vicent Tamarit** sobre una coreografia del grup **Vianants Dansa**; «Música Mestre», de **Lluís Rivera** i «Canta Lluís Miquel... silenci, gravem», realitzat pel mateix **Lluís Miquel** i produït per **Pedro Rosado**. Aquest darrer musical, enregistrat amb la col·laboració dels cantants **Joan Manuel Serrat**, **Joaquín Sabina** i **Quico Pi de la Serra** al Teatre Principal de la ciu-

tat de València, va ser emès pel centre regional de TVE, Aitana, el passat 9 d'Octubre.

El terreny de la ficció és el més arriscat. Necessita d'un important equip de gent i de pressupostos força elevats; és per això que la Direcció General de Mitjans de Comunicació ha destinat menys esforços a la producció de pel·lícules o sèries d'aquest gènere. Els títols gravats i sobre els quals la Direcció General té alguns drets adquirits fins ara són: «Les dents», de **Lluís Rivera**; «Los domingos son muy antiguos», de **Pepe Cano**; «Era una ciudad más grande que la luna», realitzada per **Josep Genís**; «Moros y cristianos», de **Carles Mira** i «Historias de hombres con gabardinas», de **Vicente Domingo**.

Empreses com **Videquip, SA**, i **Andro, SA**, estan estudiant la possibilitat de portar a la televisió valenciana una sèrie de ficció, i amb aquest objectiu han encarregat guions a diferents escriptors del país, però tot fa pensar que el projecte quedarà congelat mentre no es nomeni el Consell d'Administració de l'ens públic RTVV i el director general.

Doblatge

Una de les tasques de la Direcció Ge-

**GRUPO
COOP**

GRUPO COOP desitja rebre candidatures per cobrir un lloc de PROMOTORS, per a una empresa del sector de Mitjans de Comunicació.

P R O M O T O R

FUNCIONS: La promoció i el desenvolupament d'una publicació periòdica sobre temes d'actualitat, en tota la seua zona d'implantació, fonamentalment de parla catalana, analitzant el mercat i detectant les oportunitats que aquest ofereix. Així mateix, haurà de generar tota la infraestructura necessària per a l'exercici correcte del seu treball.

REQUISITS: Pensem en joves professionals, amb una altra motivació personal, com també amb capacitat de gestió i tots d'organització i de relacions. Es requereixen coneixements generals del funcionament empresarial, i es recomana l'experiència en tasques i llocs afins. Lliure del servei militar i disponibilitat per a realitzar desplaçaments freqüents.

OFERIMENT: Incorporació a una empresa dinàmica i en expansió amb àmplies possibilitats de desenvolupament professional i humà. La remuneració serà a convenir en funció de la vàlua i l'experiència de cada candidat.

Els interessats han de trametre urgentment **curriculum vitae** a GRUPO COOP, exposant el seu historial, les seues previsions econòmiques, telèfon de contacte i fotografia recent. Ref. E-981. Garantim tractament personal i confidencial.

[SAREI LA CATALUNYA 9 90 - TELEFONIA 961 87 70 - 46002 VALÈNCIA]

International House

- Classes d'anglès per a adults i xiquets.
- Grups reduïts.
- Curs especial convocatòria desembre Cambridge First Certificate.
- Professors anglesos i titulats.

Pasqual i Genís, 16 - 46002-València
Telèfon (96) 352 06 42

ALTRES ESCOLES:

Trafalgar, 14 entresol, de Barcelona
Telèfon (93) 318 84 29

Girona, Mataró, Reus, Sabadell, Tarragona i Terrassa.

Passeig Mallorca, 36 - Ciutat de Mallorca.

neral al front de la qual hi ha **Maria Garcia Lliberós** ha estat la d'encarregar el doblatge de pel·lícules i documentals estrangers, o bé d'adaptar documentals ja fets en català als criteris lingüístics que marcava Presidència. Si escassa és la inversió per a la producció de programes, el panorama del doblatge encara comença tot just ara a insinuar-se. Només una empresa, **Tabalet Estudis**, que també era l'única que fins ara funcionava en aquest àmbit, ha estat contractada per la Generalitat per fer doblatge al català. S'han doblat els documentals realitzats per **Video Uno**: «El jardín botánico», «El museo paleontológico» i «La lonja de mercaderes». El programa de ficció de **Pepe Cano**, «Los domingos son muy antiguos» i els llarg-metratges: «Le salaire de la peur», d'Henri-Georges Clouzot (en el qual els actors **Yves Montand** i **Charles Vanel** seran les veus del cantant **Ovidi Montllor** i del periodista **Eduardo Sancho**); «Terror», de **Roger Corman** i, darrerament, «Apasionada», de **Monicelli**.

Comenta **Lluís Miquel Campos**, director de Tabalet Estudis, que «ara fa un temps que no treballem per a la Direcció General de Mitjans, ja que aquest organisme últimament no ha adquirit els drets de cap producció. Ens dediquem al món de la publicitat i a enregistrar discos, però estem passant un mal moment, perquè dins de la nostra minifabrica, havíem fet un gran esforç econòmic per construir un nou estudi de doblatge. Aconseguir més d'un centenar de veus per al doblatge en català tampoc no ha estat una faena fàcil. Tot això ens condueix a la necessitat urgent que es forme, al més aviat possible, el Consell d'Administració de RTVV».

Tabalet Estudis ha estat l'única empresa dedicada al doblatge fins enguany. Les expectatives creades per la posada en marxa de la futura TVV han motivat altres iniciatives en el camp d'aquesta indústria. És el cas de **Somagic Doblatge**, que, amb una inversió inicial de trenta milions de pessetes i amb la participació de set socis, pretén introduir-se, també, en la distribució del pastís televisiu. Però, de moment, l'expectativa no ha passat més enllà.

Potenciar el sector àudio-visual

Per a la directora general de Mitjans de Comunicació, **Maria Garcia-Lliberós**, «un dels objectius col·lectius o indirectes que es planteja la Generalitat

¿Qui subministra la TVV?

Vint-i-cinc empreses d'àudio-visuals del País Valencià han realitzat programes per a la Direcció General de Mitjans de Comunicació, amb el logotip de la TVV.

Les produccions de les quals la Direcció General de Mitjans té tots els drets són de les empreses: **Azahara Vídeo**, **Pedro Rosado**, **Vicente Tamarit**, **Lluís Rivera**, **Diseny i Produccions cinematogràfiques**, **Carles Pastor**, **Lluís Miquel**, **Estudis Andro**, **Miquel Àngel Castelló**, **Videquip, SA**; **Clap Produccions i Hoja Lunes Produccions**.

Tenen els drets d'antena dels espais que han contractat: **Video Uno, SA**; **Salem Produccions, SL**; **Drop Out i Video Somni**, mentre que del programa «23 F: Estado de sitio en Valencia», contractat i realitzat per **Manuela Gutiérrez**, els drets d'antena estan limitats a l'àmbit del País Valencià.

Els llarg-metratges **Terror**, de **Roger Corman** i **Apasionada**, de **Mario Monicelli**, tots dos contractats per **Oris Films, SA**, es podran passar dues vegades, en un període de dos anys, comptats a partir del 9 d'octubre de 1988. La pel·lícula **Amanecer por casualidad**, de **Salem Produccions**, haurà de complir els mateixos requisits que les anteriors, però a partir dels dos anys de l'estrena cinematogràfica.

La Direcció General de Mitjans de Comunicació ha subvencionat les produccions de: **Institut de Cinema i Radiotelevisió Universitària**; **Institut de Formació Professional La Marxadella**; **Universitat d'Alacant**; **Escola Universitària d'EGB i Antea films**. L'emissió d'aquests espais queda reduïda a dos passes a través dels serveis públics de televisió en l'àmbit territorial del País Valencià.

en posar en marxa la TVV és consolidar, al voltant d'aquesta empresa pública, un sector empresarial privat productiu de programes àudio-visuals».

Tots els professionals del sector valoren positivament la política que, des de la Direcció General de Mitjans, vol impulsar la seua indústria de producció. Però no s'acaben de posar d'acord a l'hora d'analitzar quina ha estat la realitat, més enllà de la declaració de principis.

La discussió central és si actualment hi ha o no, al País Valencià, la infra-

¿Hi ha o no, al País Valencià, la infraestructura suficient per satisfer les necessitats de producció de programes de TVV?

estructura suficient per a satisfer les necessitats de producció de programes de la TVV. Per a **Manuela Gutiérrez**, gerent de l'empresa **Galaxia Television, SA**, «darrerament s'ha comentat, injustament, que el projecte de la TVV podia ser inviable per la manca de professionals. Hi ha professionals i voluntat política, però caldrà esperar el nomenament del consell d'administració perquè la infraestructura es desenvolupe. Ara ens movem en el terreny de les previsions».

Enric Riera, gerent de **Video Uno, SA**, opina que, «la producció i post-producció en vídeo estan poc evolucionades, però és perquè el projecte de la TVV no està acabat de perfilar. Caldria conèixer l'empresa que ha contractat l'equipament electrònic per a invertir en tecnologia homologable, com també els criteris que seguirà el Consell d'Administració. ¿Seran continuïtat de la política de la Direcció General de Mitjans o canviaran els objectius?» □